

Det specialiserede socialområde

FOA har gennemført følgende undersøgelse blandt medlemmer, der arbejder på bosteder, døgninstitutioner og i psykiatrien. Undersøgelsen omhandler medlemmernes arbejdsvilkår og deres vurdering af udviklingen samt forskellige udfordringer inden for arbejdsområdet.

Undersøgelsen omhandler blandt andet vold og magtanvendelser, visitation til hjælp og støtte, antallet af forskellige målgrupper i samme tilbud, misbrugsproblemer blandt borgere samt rekruttering og fastholdelse af medarbejdere, herunder brug af vikarer.

Undersøgelsen blev gennemført i perioden fra 29. april til 10. maj 2021, hvor i alt 1.889 FOA-medlemmer inden for målgruppen svarede på undersøgelsen.

Herunder fremhæves enkelte hovedkonklusioner fra undersøgelsen, og herefter følger resultaterne af den samlede undersøgelse.

Hovedkonklusioner

- 84 procent oplever, at de tager imod borgere med problemer som arbejdspladsen ikke er rustet til at håndtere.
- 64 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien med mere end 5 års erfaring svarer, at borgerne i dag har et større behov for støtte sammenlignet med for 5 år siden. Samtidig svarer 56 procent af de ansatte på bosteder og på døgninstitutioner, at borgerne i dag visiteres til mindre hjælp end for 5 år siden. 35 procent af de ansatte mener, at borgerne slet ikke eller kun i mindre grad er visiteret til den rette mængde støtte.
- Hver anden af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien med mere end 5 års erfaring oplever, at arbejdspladsen i dag tager imod flere målgrupper end for 5 år siden. 42 procent, vurderer ikke, at antallet af målgrupper er hensigtsmæssigt i forhold til muligheden for at yde støtte og give behandling til den enkelte.
- Over halvdelen (56 %) af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien oplever mindst en gang om ugen at føle sig utilstrækkelig, fordi borgerne ikke er visiteret til den nødvendige hjælp.

KONTAKT Notat udarbejdet af:
FOA Fag og Politik

Presse/Fagbladet:

Politisk ansvarlig:

Cecilie Ottosen
Tlf. 46 97 26 79

Ulla Gunge
Tlf. 46 97 24 73

Torben Klitmøller Hollmann
Tlf. 23 26 75 79

- 4 ud af 10 (43 %) af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien med mere end 5 års erfaring oplever, det er blevet sværere at bruge sine faglige kompetencer i dag end for 5 år siden. 37 procent mener ikke, de har tid i hverdagen til at bruge deres faglige kompetence i arbejdet med borgerne.
- Halvdelen af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien vurderer, at tilkaldevikarer udgør mellem 10 og 30 procent af medarbejderne på en typisk arbejdsdag.
- 59 procent er helt eller delvist enige i, at brugen af vikarer har medført utrygge situationer. 63 procent er helt eller delvist enige i, at brugen af vikarer gør det svært at give borgerne den nødvendige stabilitet. 49 procent er helt eller delvist enige i, at der er stor udskiftning i vikarerne.
- En stor del af de ansatte mener, at det er vanskeligt at fastholde dygtige medarbejdere på arbejdspladsen. 24 procent har svaret, at de er helt enige. 65 procent svarer, at de er helt eller delvist enige i, at det er vanskeligt at tiltrække dygtige medarbejdere til arbejdspladsen. 4 ud af 10 overvejer at forlade deres arbejdsplads, og 27 procent overvejer helt at forlade faget.
- Mere end hver fjerde (28 %) har inden for det seneste år foretaget magtanvendelser over for borgere månedligt eller oftere.
- Et ud af syv medlemmer (14 procent) er blevet instrueret i at kalde magtanvendelser for noget andet for at undgå indberetning. Ifølge hver tiende er det ikke alle magtanvendelser, der bliver indberettet. Yderligere 17 procent svarer, at de ikke ved, om alle sager indberettes.
- 30 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien vurderer, at halvdelen eller flere af borgerne på deres arbejdsplads har et misbrugsproblem.
- Borgere med misbrugsproblemer giver anledning til en række følgeefferter. Således vurderer de ansatte, at det skaber et øget konfliktniveau (77 %), utryghed for personalet (70 %) og utryghed for andre borgere (69 %).
- 20 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien vurderer ikke, at borgerne får tilbudt den nødvendige misbrugsbehandling, mens yderligere 31 procent svarer, at de kun får det i enkelte tilfælde eller nogle gange. Modsat svarer 44 procent, at borgerne altid eller i de fleste tilfælde får tilbudt den nødvendige misbrugsbehandling.

Arbejdet med forskellige målgrupper på det specialiserede socialområde

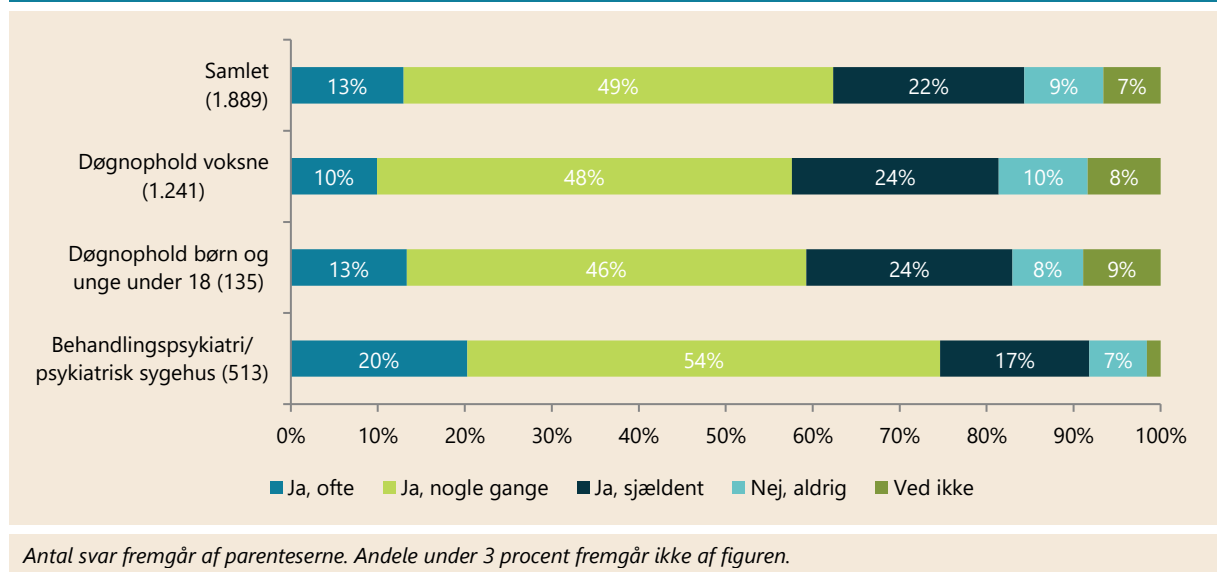
Mange oplever at tage imod borgere, som arbejdspladsen ikke er rustet til at håndtere

Langt de fleste medlemmer i undersøgelsen (84%) oplever, at de tager imod borgere med problemer som arbejdspladsen ikke er rustet til at håndtere.

Helt præcist svarer 13 procent af medlemmerne i undersøgelsen, at de ofte oplever at tage imod borgere med problemer, som arbejdspladsen ikke er tilstrækkeligt rustet til at håndtere. 49 procent svarer, at dette sker nogle gange og 22 procent svarer, at det sjældent sker. 9 procent svarer, at de aldrig tager imod borgere, som arbejdspladsen ikke er tilstrækkeligt rustet til at håndtere.

Det er mere udbredt i psykiatrien at modtage borgere, som de ikke er tilstrækkeligt rustet til at håndtere. Her svarer 91 procent, at det sker, heraf 20 procent, at det sker ofte, 54 procent, at det sker nogle gange, og 17 procent, at det sker sjældent. 7 procent svarer, at det aldrig sker.

Figur 1. Tager I på din arbejdsplads imod borgere med problemer, som arbejdspladsen ikke er tilstrækkeligt rustet til at håndtere?

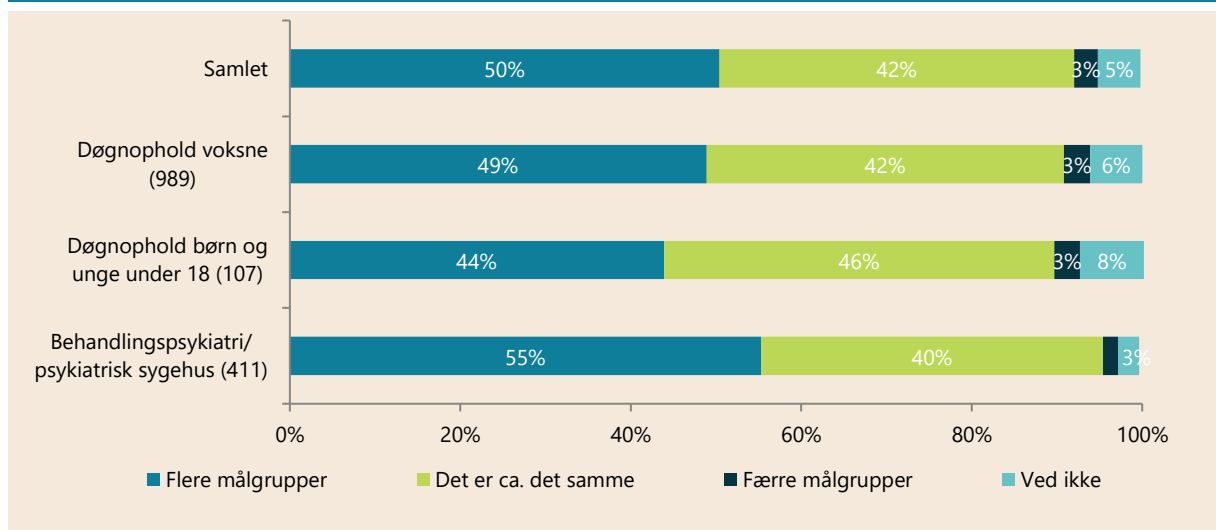

Der modtages flere forskellige målgrupper end for 5 år siden

Blandt dem, der har været ansat 5 år i psykiatrien samt på bosteder og døgnophold, svarer halvdelen (50 %), at de inden for denne årrække/periode har fået flere forskellige målgrupper på deres arbejdsplads. Se figur 2 herunder. Det er særligt i psykiatrien, hvor de ansatte oplever at modtage flere forskellige målgrupper. Her svarer 55 procent, at de modtager flere målgrupper nu sammenlignet med for 5 siden.

Figur 2. Modtager I flere eller færre forskellige målgrupper på din arbejdsplads i dag sammenlignet med for 5 år siden?

Antal samlet: 1.889. Spørgsmålet er kun stillet til dem, der har været ansat i minimum 5 år. Andele under 3 procent fremgår ikke af figuren.

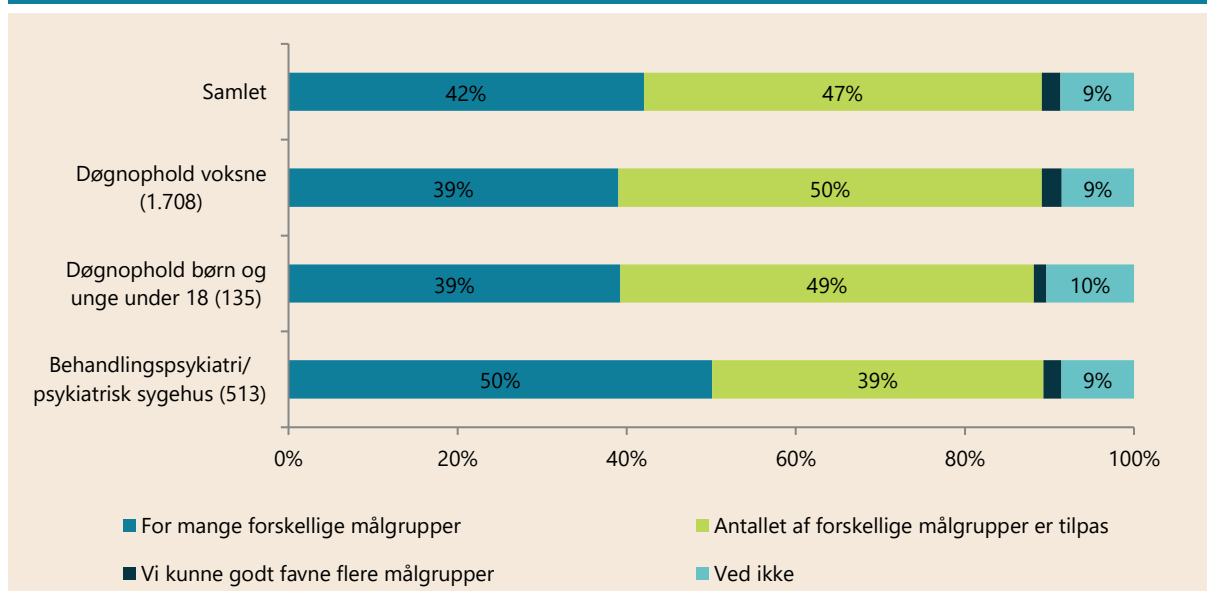

Fire ud af 10 vurderer ikke, antallet af målgrupper er som hensigtsmæssigt

42 procent af de ansatte i psykiatrien, på bosteder og døgninstitutioner vurderer, at der er for mange forskellige målgrupper på deres arbejdsplads i forhold til, hvad der er hensigtsmæssigt for at kunne yde støtte og behandling til den enkelte. Lidt under halvdelen (47 %) svarer, at antallet af målgrupper er passende, og 2 procent svarer, at de godt kunne favne flere målgrupper på deres arbejdsplads.

I psykiatrien er det 50 procent, der vurderer at, der er for mange forskellige målgrupper i forhold til hvad, der er hensigtsmæssigt. Dette fremgår af figur 3.

Figur 3. Hvordan vurderer du antallet af målgrupper på din arbejdsplads i forhold til, hvad der er hensigtsmæssigt for din mulighed for at yde støtte og behandling til den enkelte?

Antal svar samlet: 1.889. Grundet afrunding summerer alle procenter ikke til 100. Andele under 3 procent fremgår ikke af figuren.

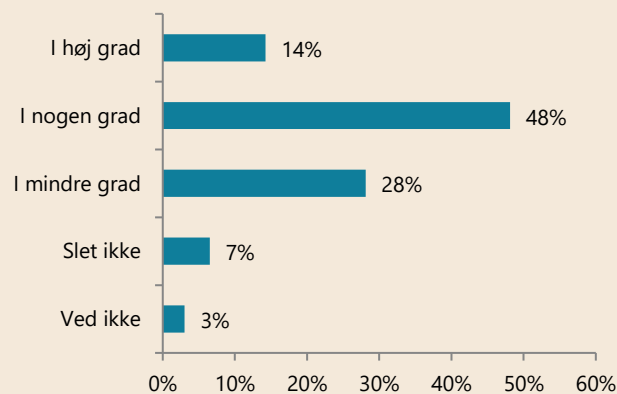
Der er blevet krydset med, om man har fået flere forskellige målgrupper inden for de sidste 5 år, hvilket viser, at en del flere, nemlig 66 procent af dem, der svarer, at de har fået flere forskellige målgrupper sammenlignet med for 5 år siden vurderer, at der er for mange forskellige målgrupper i forhold til, hvad der er hensigtsmæssigt for at kunne yde støtte og give behandling til den enkelte.

Visitation på det specialiserede socialområde

De ansatte vurderer at mange af borgerne ikke er vurderet til den rette mængde støtte

35 procent af de ansatte på bosteder og døgninstitutioner, oplever slet ikke eller kun i mindre grad, at borgerne er visiteret til den rette mængde støtte. 48 procent oplever at borgerne i nogen grad er visiteret til den rette mængde støtte og 14 procent oplever dette i høj grad. Se figur 4.

Figur 4. I hvilken grad oplever du at borgerne på din arbejdsplads er visiteret til den rette mængde støtte?

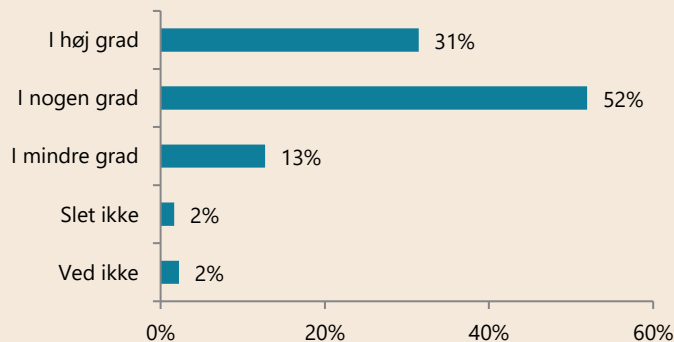

Antal svar: 1.384. Spørgsmålet er kun stillet til ansatte på bosteder og døgninstitutioner

Ikke alle borgere er visiteret til det rette tilbud

Af figur 5 fremgår det at 15 procent af de ansatte på bosteder og døgninstitutioner slet ikke eller i mindre grad oplever, at borgerne er visiteret til det rette tilbud. Omkring halvdelen (52 %) oplever i mindre grad, at borgerne er visiteret til det rette tilbud, og ca. hver tredje (31 %) oplever det i høj grad.

Figur 5. I hvilken grad oplever du at borgerne på din arbejdsplads er visiteret til det rette botilbud?

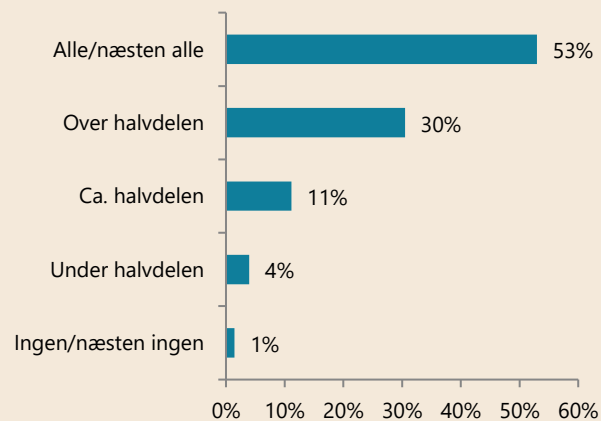

Antal svar: 1.384. Kun svar fra ansatte på bosteder og døgninstitutioner

Ifølge hver sjette er under halvdelen eller endnu færre af borgerne visiteret til det rette botilbud

Af figur 5a fremgår det, at 53 pct. af de ansatte på bosteder og døgninstitutioner mener, at alle eller næsten alle borgere på deres arbejdsplads er visiteret til det rette tilbud. 30 pct. mener, det er over halvdelen og 11 pct. under halvdelen. 4 pct. mener, det er under halvdelen, der er visiteret til det rette tilbud og 1 pct. mener, det er ingen eller næsten ingen. Sammenlagt er det altså 16 pct. svarende til hver sjette, der oplever, at kun halvdelen eller endnu færre af borgerne er visiteret til det rette tilbud.

Figur 5a. Hvor mange af borgerne på din arbejdsplads, vurderer du, er visiteret til det rette botilbud?

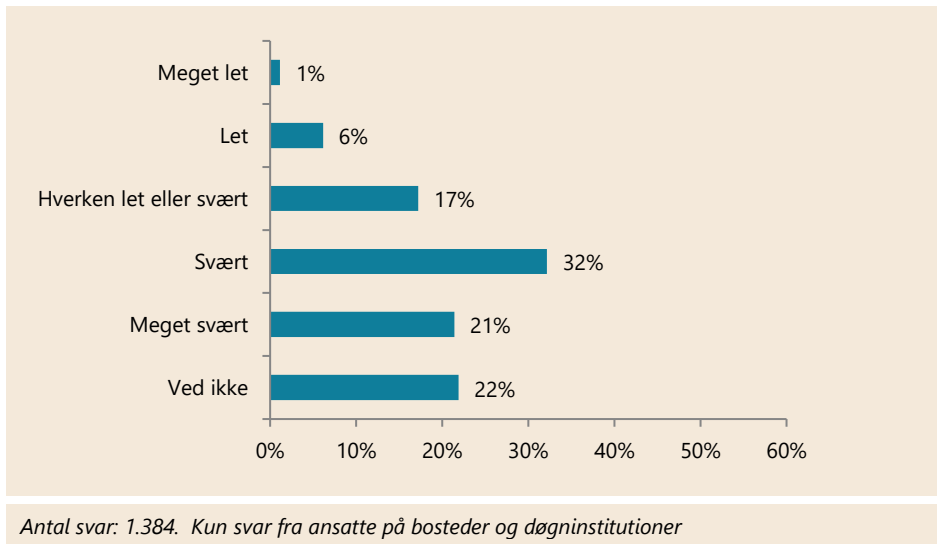
Antal svar: 1.384

Svært at få re-visiteret borgere til mere hjælp og støtte

Medlemmerne, der er ansat på bosteder og døgninstitutioner, er blevet spurgt, hvor let eller svært det er, at få re-visiteret borgere, der har behov for mere hjælp og støtte. Til dét svarer 21 procent at de oplever, det som værende meget svært. Dertil angiver 32 procent, at det er svært, 17 procent at det hverken er let eller svært samt seks procent at det er let. Kun én procent oplever, det er meget let.

Herudover er der 22 procent, der har svaret "Ved ikke", hvilket kan tyde på, at der er en del, der ikke arbejder direkte eller indirekte med visiteringen.

**Figur 6. Baseret på din erfaring: Hvor let eller svært er det at få re-
visiteret borgere, der har behov for mere hjælp og støtte?**

Mange oplever, at borgerne ikke får den hjælp, de fagligt har anbefalet

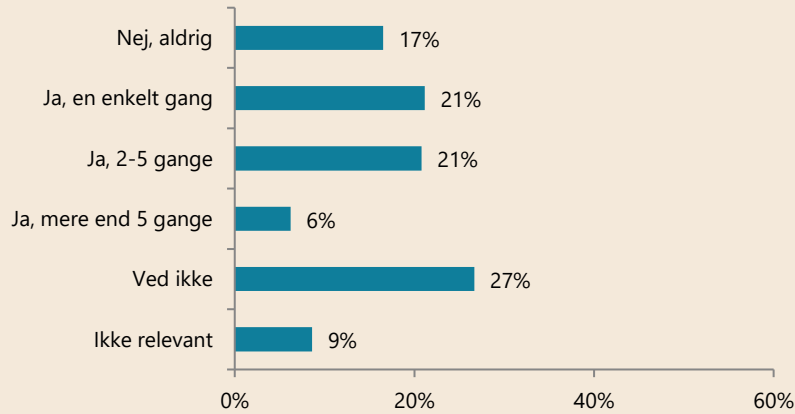
I figur 7 herunder ses det 27 procent af ansatte på bosteder og døgninstitutioner har mere end én gang inden for det seneste år oplevet, at en betalingskommune har afvist at give en borger den hjælp og behandling, som de ansatte fagligt har anbefalet. 21 procent har oplevet dette en enkelt gang inden for det sidste år, og 17 procent har ikke oplevet det.

Her er der ligeledes en stor del (27 %), der har svaret "Ved ikke", hvilket vidner om, der kan være mange af de adspurgte, der ikke arbejder direkte eller indirekte med visiteringen. Der er ligeledes 9 procent der har svaret "Ikke relevant".

Dette fremgår af figur 7 herunder.

Figur 7. Har du inden for det seneste år oplevet, at en betalingskommune har afvist at give en borger den hjælp og behandling, som du med din faglige viden om borgerens handicap eller sygdom har anbefalet?

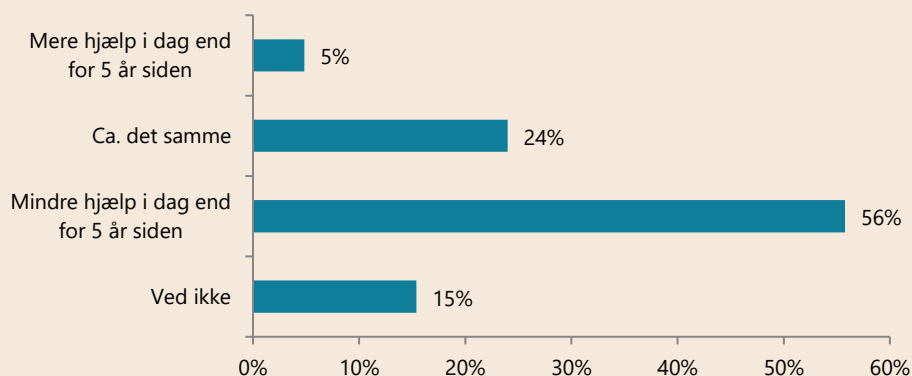
Antal svar: 1.384. Spørgsmålet er kun stillet til ansatte på bosteder og døgninstitutioner

Borgerne visiteres til mindre hjælp end for 5 år siden

56 procent af de ansatte på bosteder og døgninstitutioner svarer, at borgerne i dag visiteres til mindre hjælp end for 5 år siden. 24 procent svarer, at niveauet er uændret, mens kun 5 procent oplever, at borgerne i dag visiteres til mere hjælp. 15 procent har svaret "Ved ikke".

Svarene fra medlemmer, der ikke var ansat på arbejdspladsen for 5 år siden, er ikke medtaget i figuren.

Figur 8. Tænk tilbage på udviklingen over de seneste 5 år. Bliver borgerne i dag visiteret til mere eller mindre hjælp end for 5 år siden?

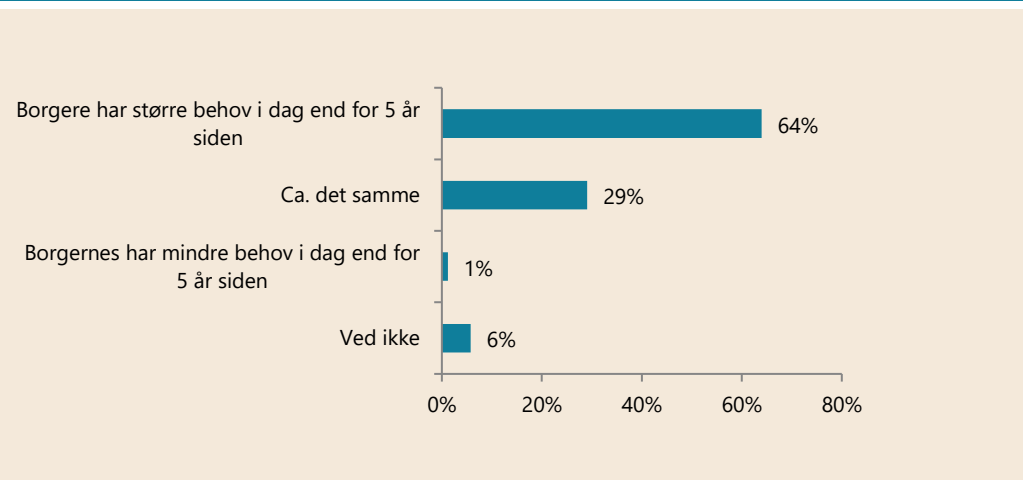
Antal svar: 1.196. Dette spørgsmål er kun stillet til ansatte på bosteder og døgninstitutioner. Figuren inkluderer kun svar fra dem, der har været ansat over de seneste 5 år.

Behovet for støtte er større i dag end for 5 år siden

64 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien svarer, at borgerne i dag har et større behov for støtte sammenlignet med for 5 år siden. 29 procent svarer, at behovet for støtte i dag er ca. det samme, mens kun 1 procent oplever, at borgernes behov i dag er mindre end for 5 år siden. 6 procent har svaret "Ved ikke".

Svarene fra medlemmer, der ikke var ansat på arbejdspladsen for 5 år siden, er ikke medtaget i figuren.

Figur 9. Hvordan har borgernes behov for støtte udviklet sig de seneste 5 år?

Antal svar: 1.596. Figuren inkluderer kun svar fra dem, der har været ansat over de seneste 5 år

Faglighed og kompetencer på det specialiserede socialområde

Personalets vurdering af de faglige kompetencer

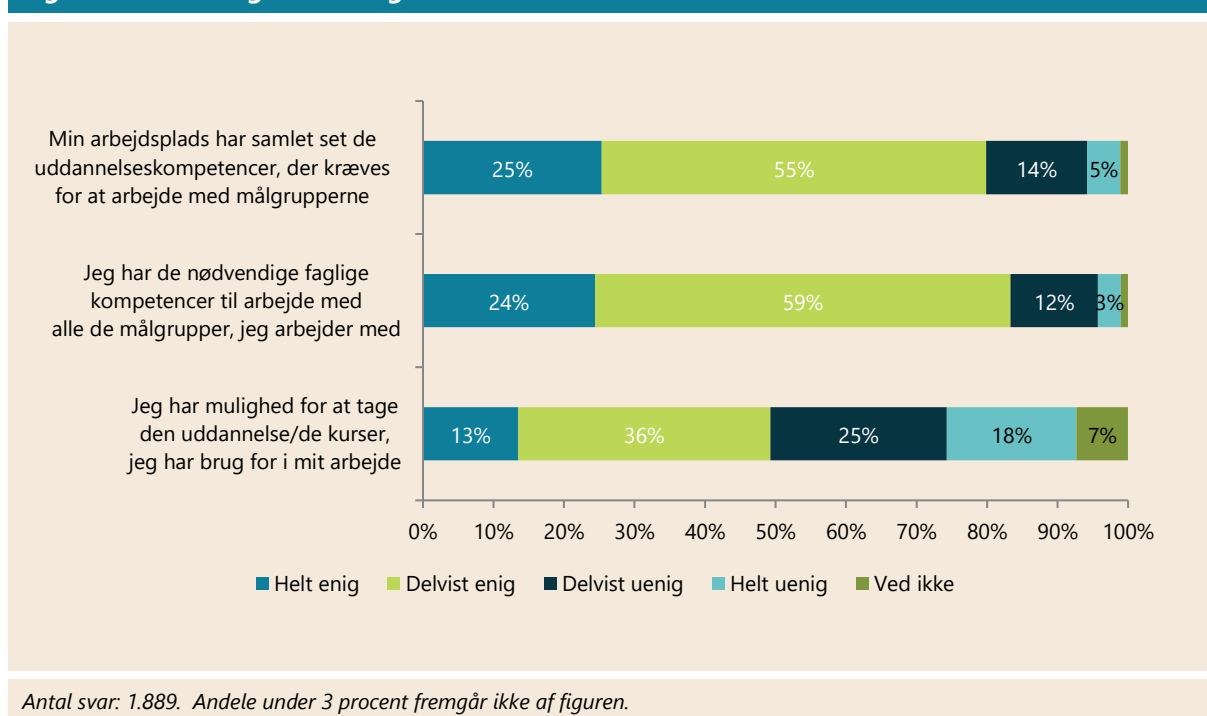
8 ud af 10, af de ansatte i psykiatrien, på bosteder og døgninstitutioner, er helt eller delvist enige i, at deres arbejdsplads samlet set har de uddannelseskompetencer, der kræves for at arbejde med målgrupperne på deres arbejdsplads. 19 procent er helt eller delvist uenige i dette.

83 procent svarer, at de selv har de nødvendige faglige kompetencer til at arbejde med de målgrupper, som de arbejder med. 15 procent er helt eller delvist uenige i, at de har tilstrækkelige kompetencer til at arbejde med de målgrupper, som de arbejder med.

Lidt under halvdelen svarer, at de er helt eller delvist enige i, at de har mulighed for at tage den uddannelse eller de kurser, som de har brug for i deres arbejde. Det svarer 43 procent, at de et helt eller delvist uenige i.

Se figur 10.

Figur 10. Hvor enig eller uenig er du i?

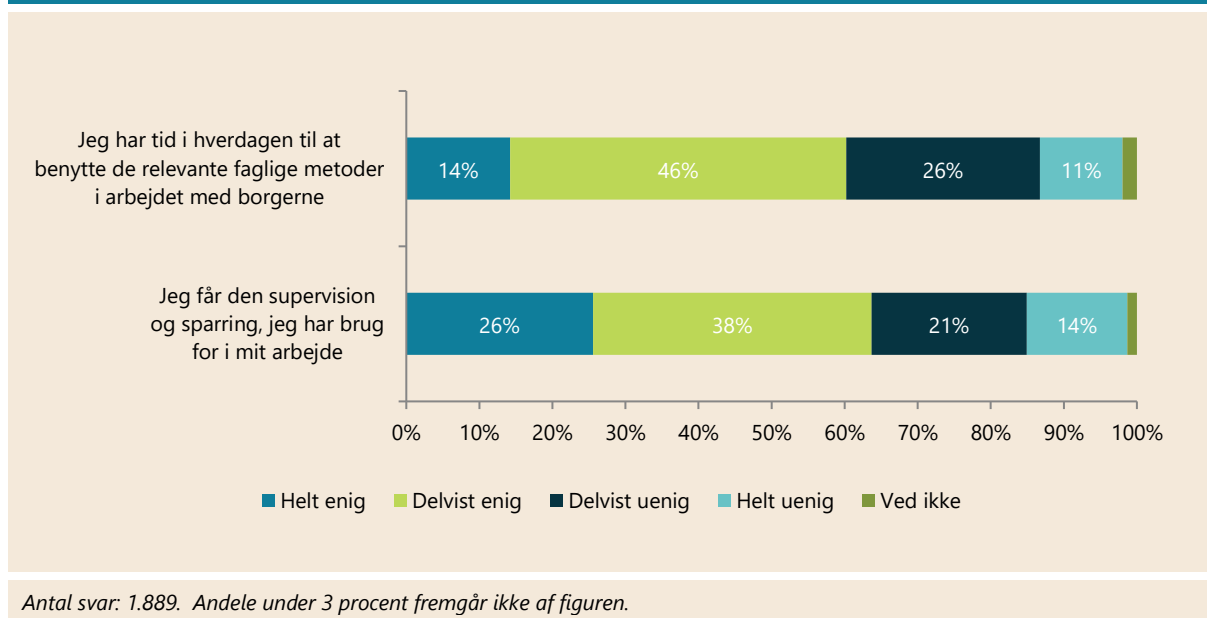
37 procent mener ikke, de har tid i hverdagen til at bruge deres faglige kompetencer

3 ud af 5 (60 %), af de ansatte i psykiatrien, på bosteder og døgninstitutioner, er helt eller delvist enige i, at de har tid i hverdagen til at benytte de relevante faglige metoder i arbejdet med borgeren. 37 procent er helt eller delvist uenige i, at de har tid i hverdagen til at benytte de relevante faglige metoder i arbejdet med borgerne.

64 procent er helt eller delvist enige i, at de får den supervision og sparring, som de har brug for i deres arbejde. 35 procent er helt eller delvist uenige i dette.

Dette fremgår af figur 11.

Figur 11. Hvor enig eller uenig er du i?

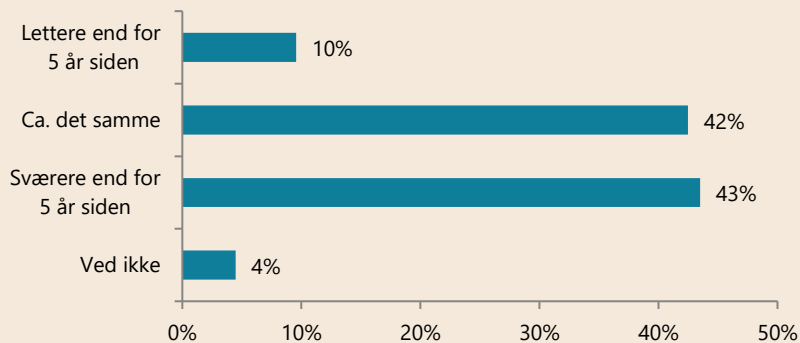

4 ud af 10 synes, det er blevet sværere at bruge sine faglige kompetencer

43 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i psykiatrien oplever, at det er blevet sværere for dem at bruge deres faglige kompetencer i dag sammenlignet med for 5 år siden. 42 procent svarer, at det ikke har ændret sig, mens 10 procent synes, det er lettere i dag end for 5 år siden.

Svarene fra medlemmer, der ikke var ansat på arbejdspladsen for 5 år siden, er ikke medtaget i figuren.

Figur 12. Tænk tilbage på udviklingen over de seneste 5 år. Er det blevet lettere eller sværere for dig at bruge dine faglige kompetencer i arbejdet med borgerne?

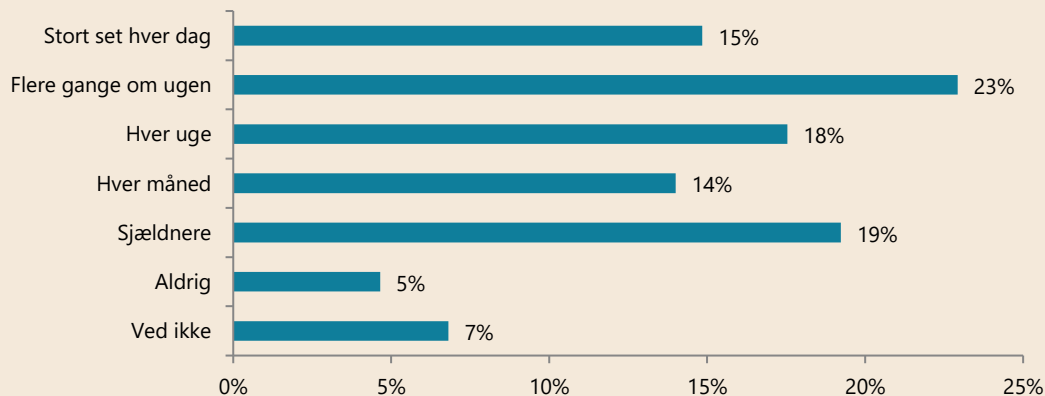

Antal svar: 1.589. Figuren inkluderer kun svar fra dem, der har været ansat over de seneste 5 år

Over halvdelen oplever mindst en gang om ugen at føle sig utilstrækkelig, fordi borgerne ikke får den tilstrækkelige hjælp

15 procent oplever det dagligt, 23 procent oplever det flere gange om ugen og 18 procent ugentligt. Sammenlagt er det således 56 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i psykiatrien, der mindst en gang om ugen føler sig utilstrækkelig, fordi borgerne ikke får den hjælp, som medlemmerne synes er rimelig. Kun 5 procent oplever det aldrig.

Figur 13. Tænk på din arbejdsplads. Hvor ofte føler du dig utilstrækkelig, fordi borgerne ikke får den hjælp, du synes er rimelig?

Antal svar: 1.893

Rekruttering og fastholdelse på det specialiserede socialområde

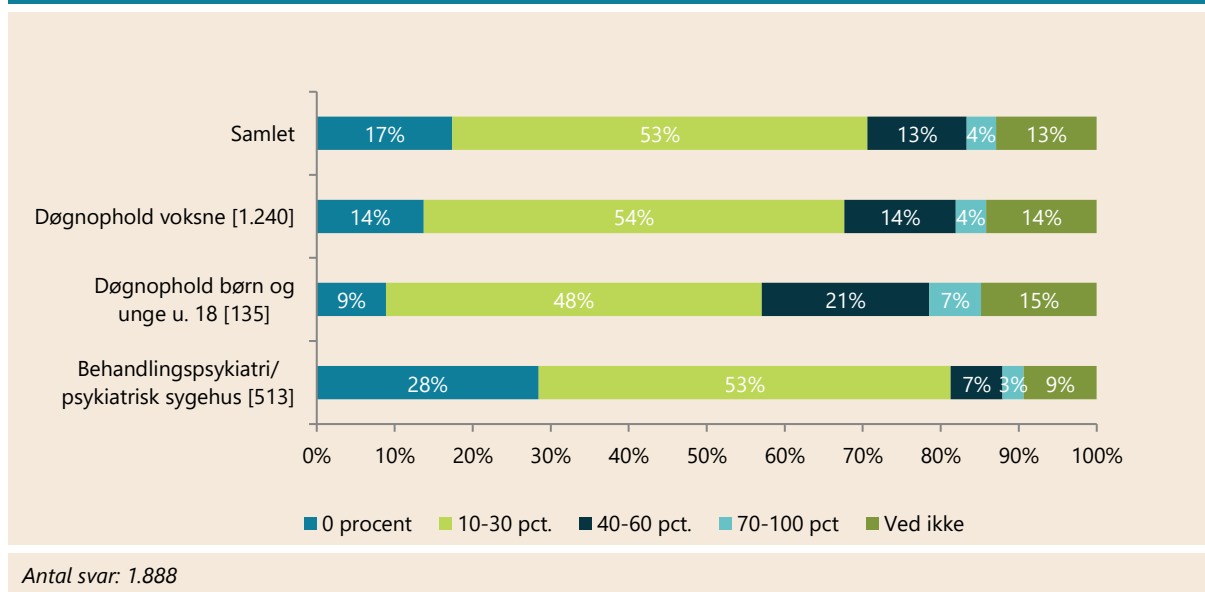
Brug af tilkaldevikarer

17 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i psykiatrien vurderer, at der på en typisk arbejdsdag ikke er nogen af medarbejderne, der arbejder med pleje og støtte, der er tilkaldevikarer. Lidt over halvdelen (53 %) vurderer dog, at mellem 10 og 30 procent af medarbejderne, der arbejder med pleje og støtte af borgere, er tilkaldevikarer. 13 procent vurderer, at det er ca. 40 til 60 procent og fire procent vurderer det er mellem 70 og 100 procent.

Det ser ud til, at der bliver brugt færre tilkaldevikarer i behandlingspsykiatrien, for her svarer 28 procent, at der typisk ikke bruges tilkaldevikarer. 53 procent svarer dog, at det på en typisk arbejdsdag er mellem 10 til 30 procent, der er tilkaldevikarer.

Det fremgår af figur 14 herunder.

Figur 44. Hvor stor en procentdel af medarbejdere, der arbejder med pleje og støtte, udgøres på en typisk arbejdsdag af tilkaldevikarer?

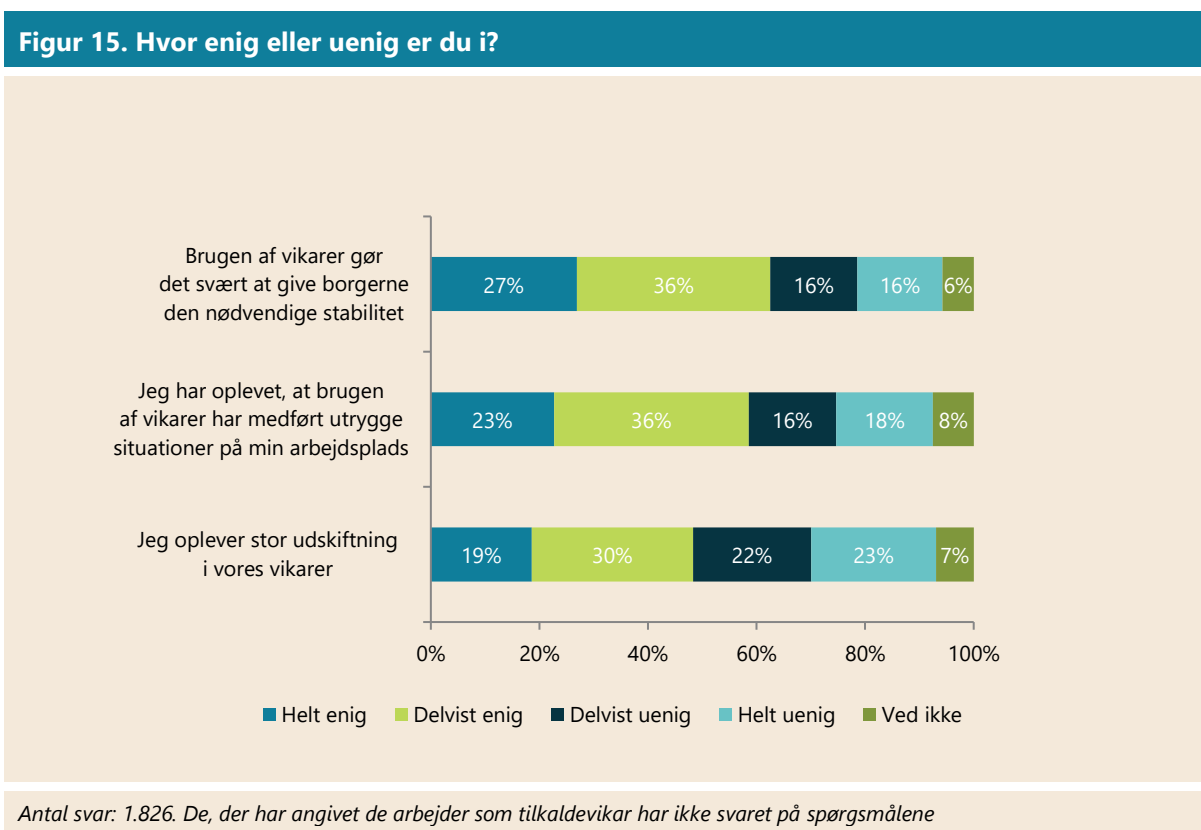
Brug af vikarer kan skabe utrygge situationer

27 procent, af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien, er helt enige i, at brugen af vikarer gør det svært at give borgerne den nødvendige stabilitet. 36 procent er delvist enige i det. 16 procent er delvist uenige og yderligere 16 procent er helt uenige. Seks procent har svaret ved ikke.

Der er 23 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien, der er helt enige i, at brugen af vikarer har medført utrygge situationer på deres arbejdsplads, 36 procent er delvist enige. Hhv. 16 og 18 procent er delvist og helt uenige i, at brugen af vikarer har medført utrygge situationer på deres arbejdsplads. Otte procent svarer ved ikke.

19 procent er helt enige i, at der er stor udskiftning i vikarer og i dette er 30 procent delvist enige. 22 procent er delvist uenig i, at der sker stor udskiftning af vikarer og 23 procent er helt uenige. Syv procent har svaret ved ikke.

Se figur 15.

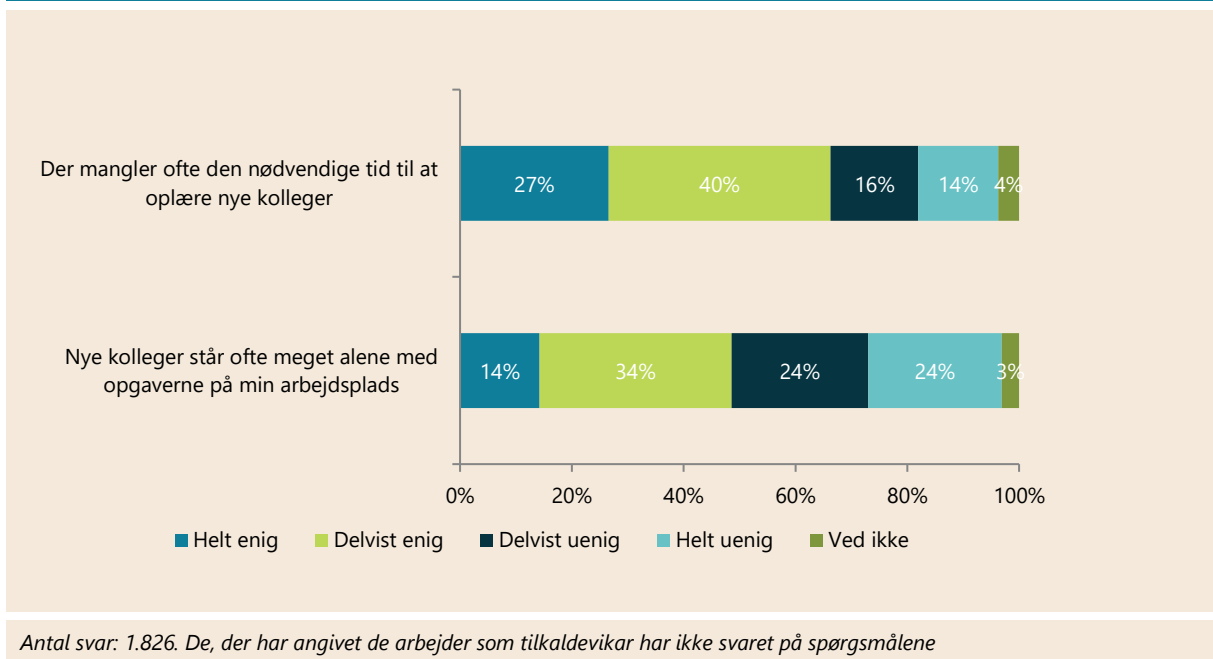

67 procent mener, at der mangler tid til at oplære nye kolleger

27 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og psykiatrien er helt enige i, at der ofte mangler den nødvendige tid til at oplære nye kolleger, yderligere 40 procent er delvist enige i dette. Hhv. 16 og 14 procent har svaret, at de er delvist eller helt uenige i, at der ofte mangler den nødvendige tid, til at oplære nye kolleger. Fire procent har svaret ved ikke.

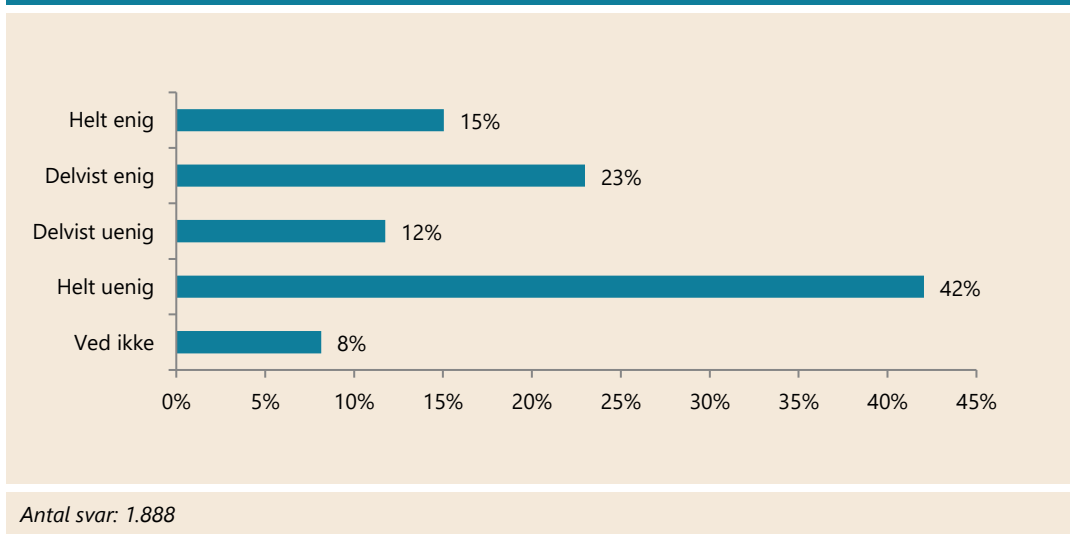
14 procent af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien er helt enige i, at nye kolleger ofte står alene med opgaverne på deres arbejdsplads, en tredjedel (34 %) er delvist enige i dette. 24 procent er delvist uenige i at nye kolleger står alene med opgaverne og yderligere 24 procent er helt uenige i dette. Tre procent har svaret ved ikke.

Dette fremgår af figur 16.

Figur 16. Hvor enig eller uenig er du i?

Mange overvejer at søge væk fra deres nuværende arbejdsplads

Som det fremgår af figur 17, svarer 15 procent, at de er helt enige i, at de overvejer at søge væk fra deres nuværende arbejdsplads. 23 procent svarer, at de er delvist enige. 12 procent svarer, at de er delvist uenige i, at de overvejer at søge væk fra deres nuværende arbejdsplads, og 42 procent svarer, at de er helt uenige.

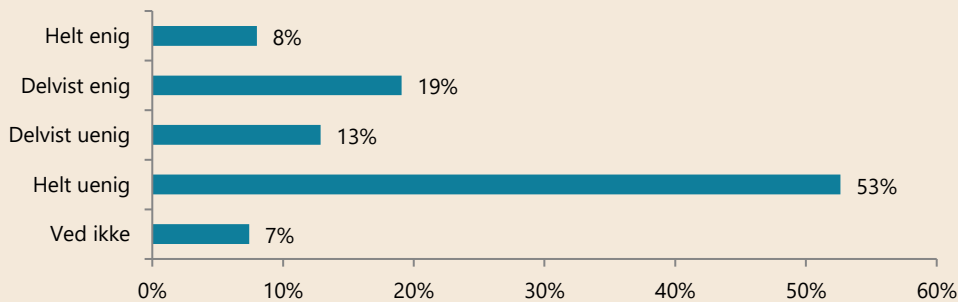
Figur 57. Hvor enig eller uenig er du i: Jeg overvejer at søge væk fra min nuværende arbejdsplads

En fjerdedel overvejer helt at forlade faget

27 procent svarer, at de er helt eller delvist enige i, at de overvejer at søge væk fra deres fag eller branche. 66 procent svarer, at de er helt eller delvist uenige i, at de overvejer at søge væk fra deres fag eller branche. Dette fremgår af figur 18.

Figur 18. Hvor enig eller uenig er du i: Jeg overvejer at søge væk fra mit fag/min branche

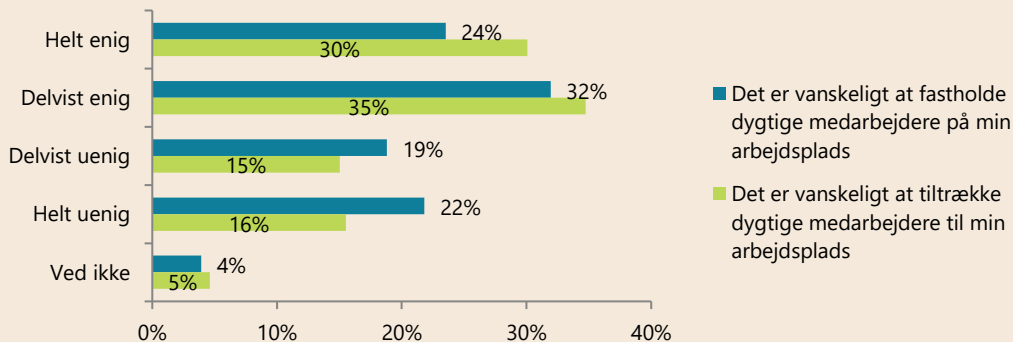

Antal svar: 1.888

Størstedelen oplever det er vanskeligt at rekruttere og fastholde

Således svarer 24 procent, at de er helt enige i, at det er vanskeligt at fastholde dygtige medarbejdere på deres arbejdsplads. 32 procent svarer, de er delvist enige. 19 procent svarer, de er delvist uenige og 22 procent, at de er helt uenige. 30 procent svarer, at de er helt enige i, at det er vanskeligt at tiltrække dygtige medarbejdere til deres arbejdsplads. 35 procent svarer, at de er delvist enige. Hhv. 15 og 16 procent svarer, at de er delvist eller helt uenige. Se figur 19 herunder.

Figur 19. Hvor enig er du i?

Antal svar: 1.888

Magtanvendelser på det specialiserede socialområde

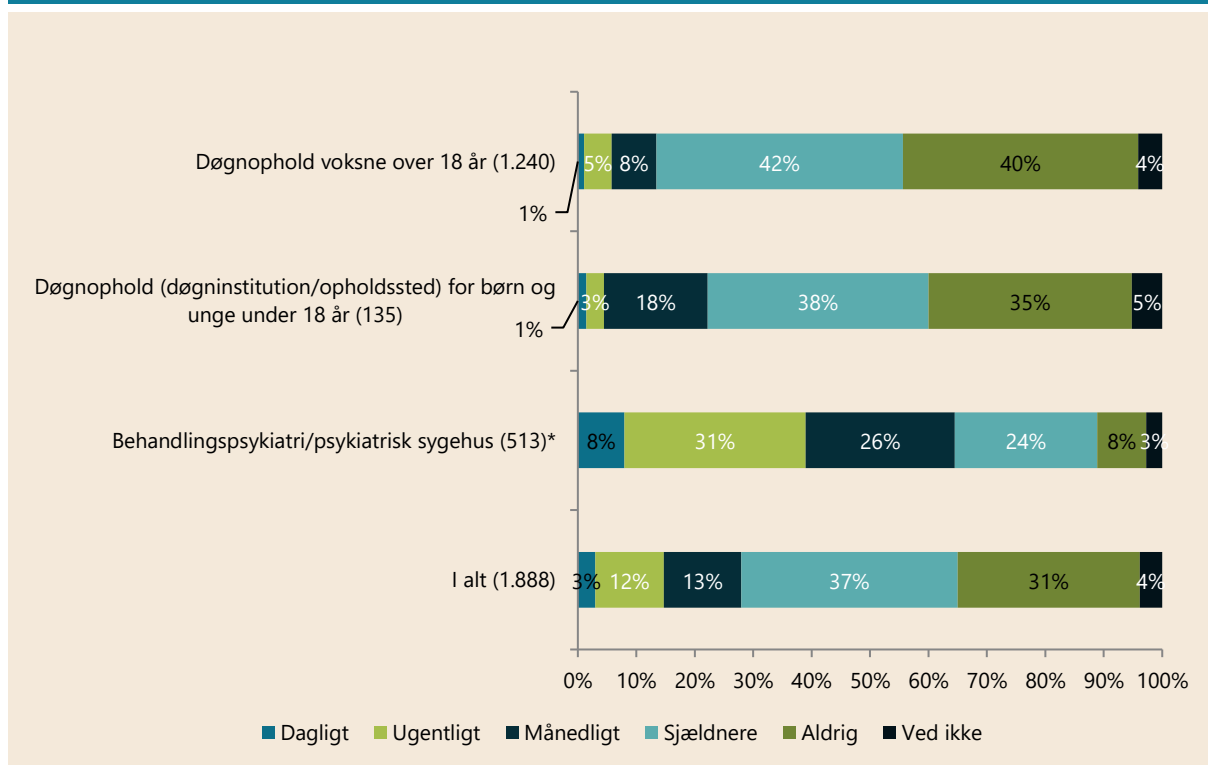
Hyppighed inden for magtanvendelser det seneste år

3 procent har inden for det seneste år dagligt foretaget magtanvendelse overfor borgere på arbejdspladsen. 12 procent har svaret "Ugentligt", mens yderligere 13 procent har svaret "Månedligt". Sammenlagt 28 procent har således mindst en gang om måneden inden for det seneste år foretaget magtanvendelser på arbejdspladsen. Yderligere 37 procent har svaret "Sjældnere", mens 31 procent har svaret "Aldrig".

Hyppigheden af magtanvendelse er markant højere i behandlingspsykiatrien/psykiatrisk sygehus end på bosteder og døgninstitutioner. I behandlingspsykiatrien er det således hele 65 procent sammenlagt, som inden for det seneste år har foretaget magtanvendelser månedligt eller oftere.

Se figur 20.

Figur 20. Hvor ofte har du inden for det seneste år foretaget magtanvendelse over for borgere på din arbejdsplads?

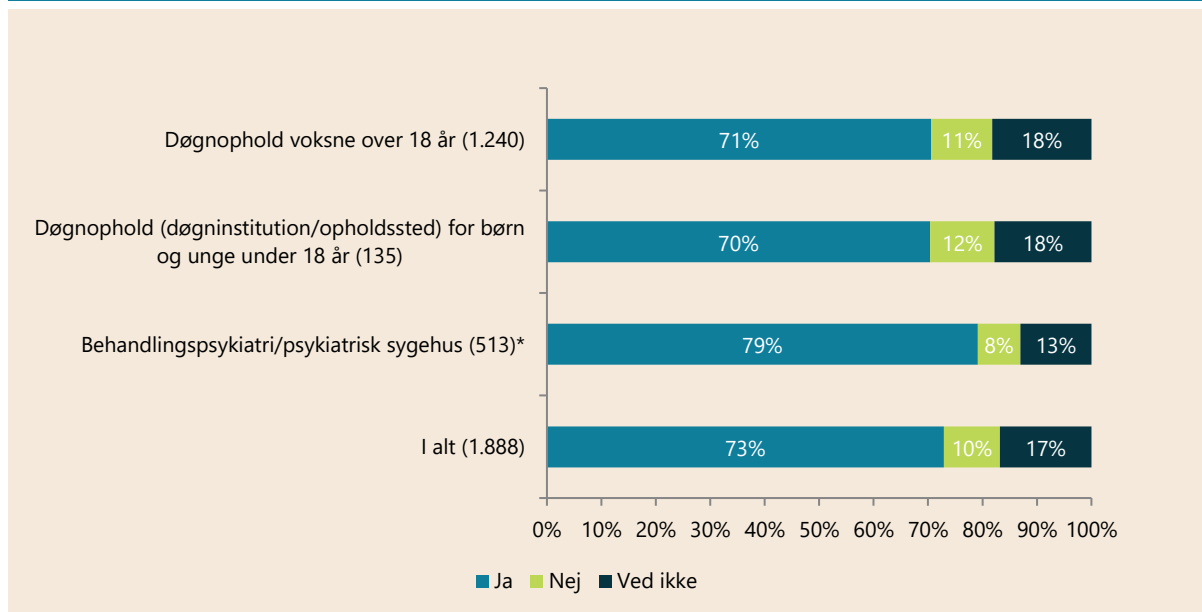
Antal svar: Se parenteserne i figuren

* Ifølge psykiatriloven benyttes begrebet "tvang" i stedet for "magtanvendelse" på det psykiatriske område.

Hver tiende svarer, at ikke alle magtanvendelser indberettes

73 procent svarer, at alle magtanvendelser på arbejdspladsen med udgangspunkt i deres kendskab indberettes. Modsat svarer 10 procent, at ikke alle magtanvendelser indberettes, selvom det er et lovkrav. 17 procent har svaret "Ved ikke".

Figur 21. Med udgangspunkt i din viden: Indberetter din arbejdsplads alle magtanvendelser?

Antal svar: Se parenteserne i figuren

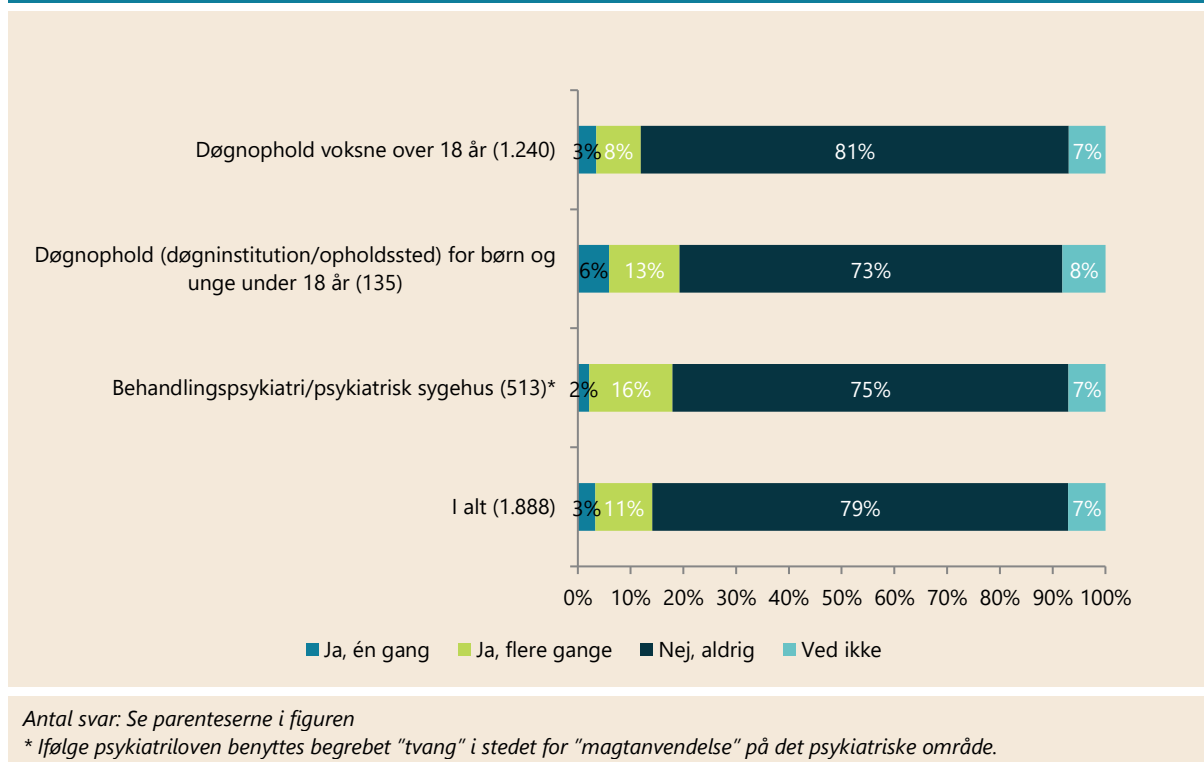
* Ifølge psykiatriloven benyttes begrebet "tvang" i stedet for "magtanvendelse" på det psykiatriske område.

14 procent er blevet instrueret i at kalde magtanvendelser noget andet for at undgå indberetning

3 procent er blevet instrueret i det en enkelt gang, mens yderligere 11 procent er blevet det flere gange. 79 procent har svaret "Nej, aldrig".

Se figur 22.

Figur 22. Er du blevet instrueret i at kalde magtanvendelser noget andet, fx fysisk guidning, for at nedbringe antallet af magtanvendelser, der skal indberettes?

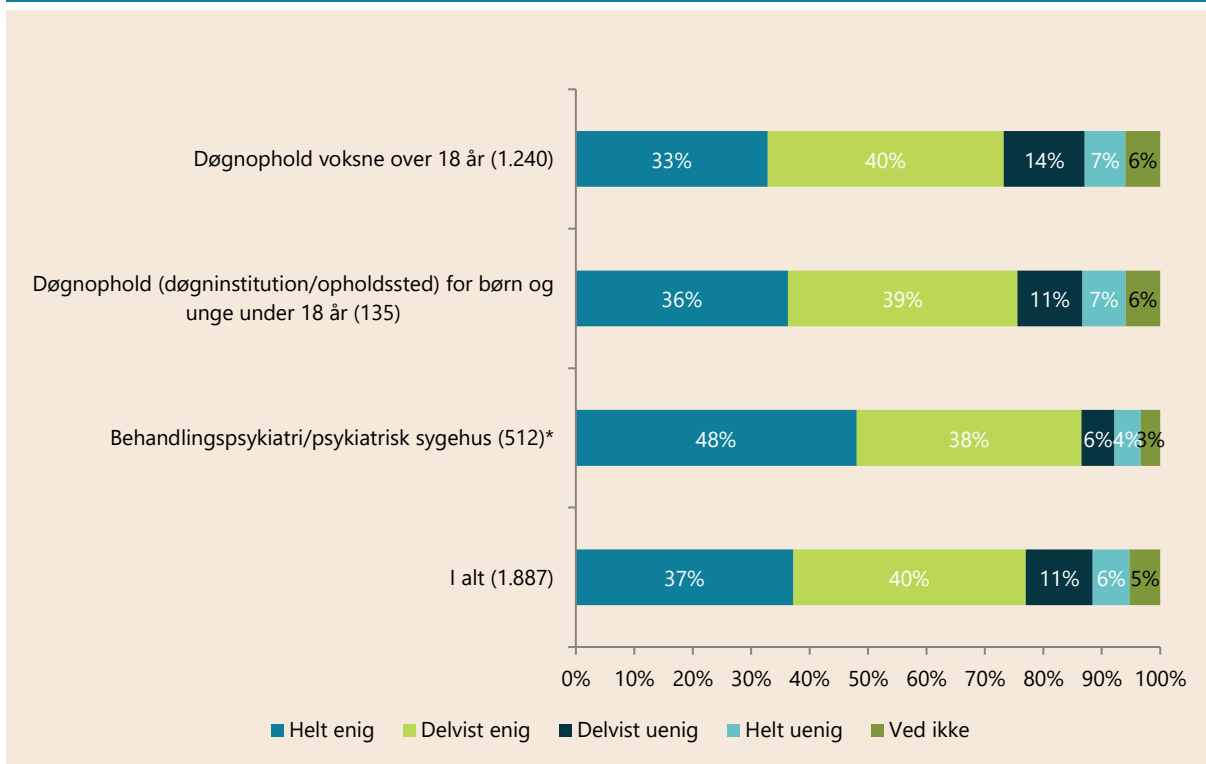
77 procent føler sig klædt på til at håndtere magtanvendelser – 17 procent gør ikke

37 procent er helt enige i udsagnet og 40 procent delvist enige. Modsat er 11 procent delvist uenig og 6 procent helt uenig.

Figuren viser også, at ansatte i behandlingspsykiatrien føler sig bedre klædt på end ansatte på bosteder og døgninstitutioner.

Se figur 23

Figur 23. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Jeg føler mig godt klædt på til at håndtere brug af magtanvendelser i mit arbejde

Antal svar: Se parenteserne i figuren

* Ifølge psykiatriloven benyttes begrebet "tvang" i stedet for "magtanvendelse" på det psykiatriske område.

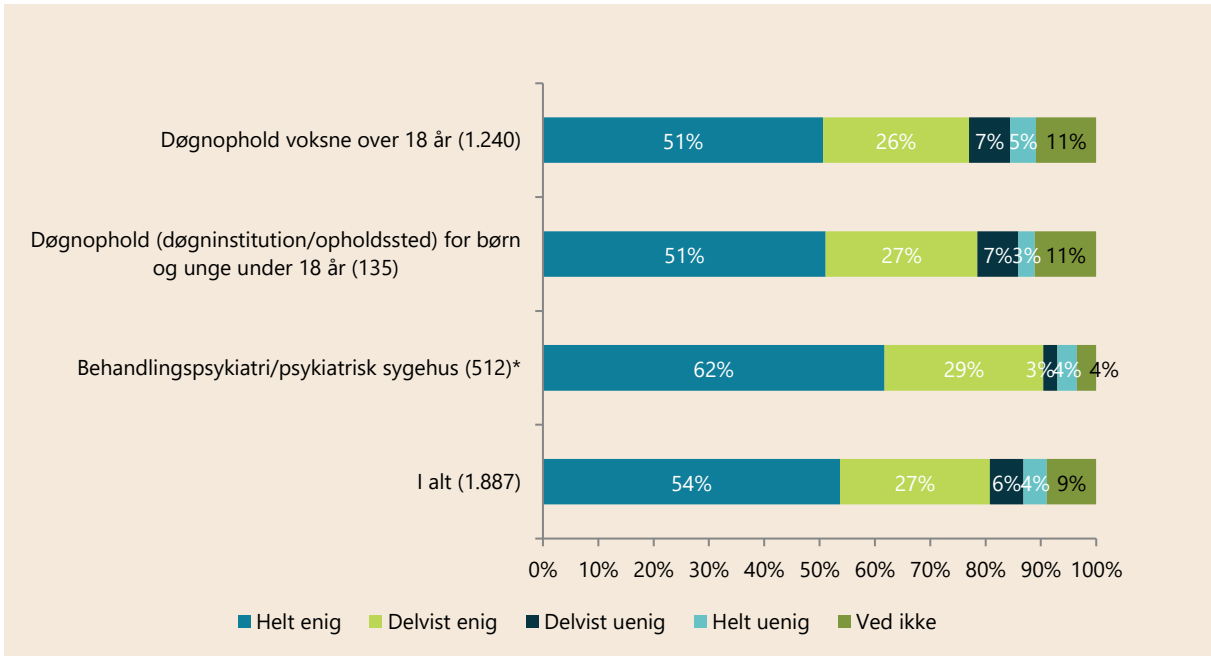
81 procent oplever, at ledelsen har fokus på forebyggelse af magtanvendelser – Det oplever 10 procent ikke

54 procent har svaret "Helt enig" og 27 procent "Delvist enig". Modsat har henholdsvis 6 og 4 procent svaret delvist og helt uenig.

Der er særligt fokus på forebyggelse af magtanvendelse i psykiatrien, hvor der ligeledes foretages flere magtanvendelser. Her svarer 62 procent, at de er helt enige i, at ledelsen har fokus på forebyggelse af magtanvendelser og 29 procent svarer at de er delvist enige.

Dette samt opdeling på institutionstype fremgår af figur 24

Figur 24. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Ledelsen på min arbejdsplads har fokus på at forebygge magtanvendelser

Antal svar: Se parenteserne i figuren

* Ifølge psykiatriloven benyttes begrebet "tvang" i stedet for "magtanvendelse" på det psykiatriske område.

Misbrugsproblemer på det specialiserede socialområde

Særligt psykiatrien har borgere med misbrugsproblemer

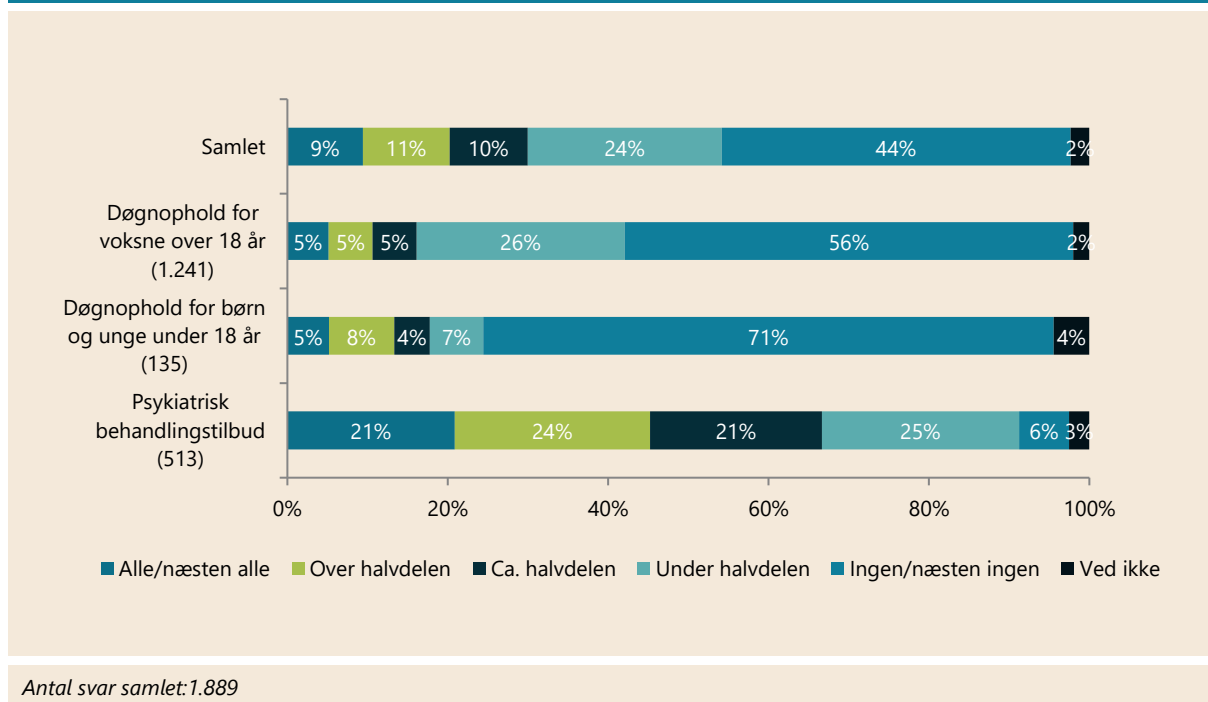
Misbrug er mest udbredt blandt borgere på de psykiatriske behandlingstilbud. Her svarer 1 ud af 5 (21 %) af de ansatte, at alle eller næsten alle af borgerne har et misbrugsproblem. 24 procent svarer, at det er over halvdelen af borgerne, der har et misbrugsproblem. 21 procent svarer, at ca. halvdelen af borgerne har et misbrugsproblem, 25 procent svarer, at under halvdelen har et misbrugsproblem. Kun 6 pct svarer, at ingen eller næsten ingen har et misbrugsproblem.

Misbrug er mindre udbredt på døgnophold for børn og unge under 18 år. Her svarer 71 procent af de ansatte, at ingen eller næsten ingen har misbrugsproblemer. 7 procent svarer, at halvdelen har misbrugsproblemer, 4 procent svarer ca. halvdelen, 8 procent svarer over halvdelen, og 5 procent af de ansatte på døgnophold for børn og unge svarer, at alle eller næsten alle af borgerne har misbrugsproblemer.

På døgnophold for voksne over 18 år svarer 5 procent af de ansatte, at næsten alle borgerne har misbrugsproblemer. 5 procent svarer, at over halvdelen eller ca. halvdelen har misbrugsproblemer. 26 procent svarer, at under halvdelen af borgerne har misbrugsproblemer. Lidt over halvdelen (56 procent) svarer, at ingen eller næsten ingen af borgerne har misbrugsproblemer.

Dette samt det samlede overblik for de tre typer af arbejdspladser fremgår af figur 25 nedenfor.

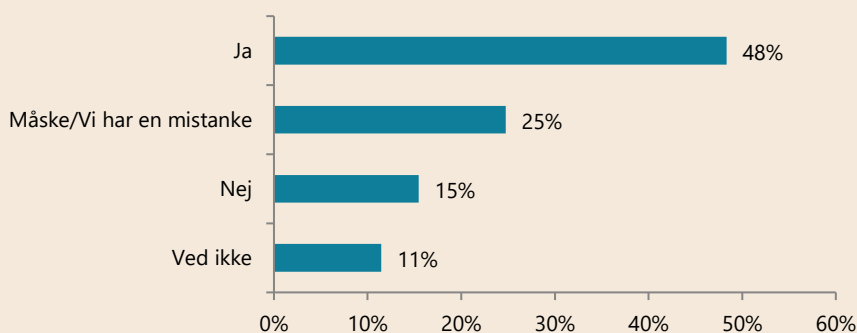
Figur 25. Hvor stor en andel af borgerne har misbrugsproblemer på din arbejdsplads?

Udbredt salg af stoffer på bosteder og institutioner

De ansatte, der oplever at have borgere med misbrugsproblemer på deres arbejdsplads, har svaret på, om der sker distribution af stoffer på eller i nærheden af botilbuddet/institutionen. Næsten halvdelen (48 %) svarer ja til, at der bliver distribueret stoffer på eller i nærheden af botilbuddet. 25 procent svarer, at de har en mistanke om distribution af stoffer, og hhv. 15 og 11 procent svarer nej og ved ikke. Dette fremgår af figur 26.

Figur 66. Foregår der distribution af stoffer på eller i nærheden af botilbuddet/institutionen?

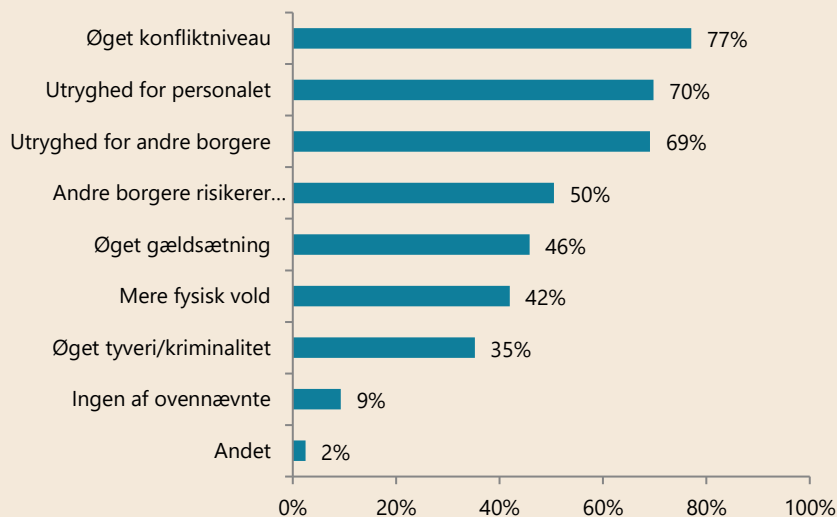
Antal svar: 1.022. Kun de, der svarer, der er borgere med misbrugsproblemer på deres arbejdsplads har haft mulighed for at svare på spørgsmålet.

Borgere med misbrugsproblemer giver anledning til en række følgeeffekter

Lidt over trefjerdele (77 %) svarer, at misbrugsproblemer skaber et øget konfliktniveau. Hhv. 70 og 69 procent svarer, at det fører til utryghed for personalet og de andre borgere. Det at borgere har misbrugsproblemer, kan ifølge de ansatte (50 %) føre til at andre borgere risikere at komme ud i misbrugsproblemer. Det kan endvidere føre til øget gældsætning for borgerne (46 %), mere fysisk vold (42 %) og øget tyveri og kriminalitet generelt (35 %).

Se figur 27.

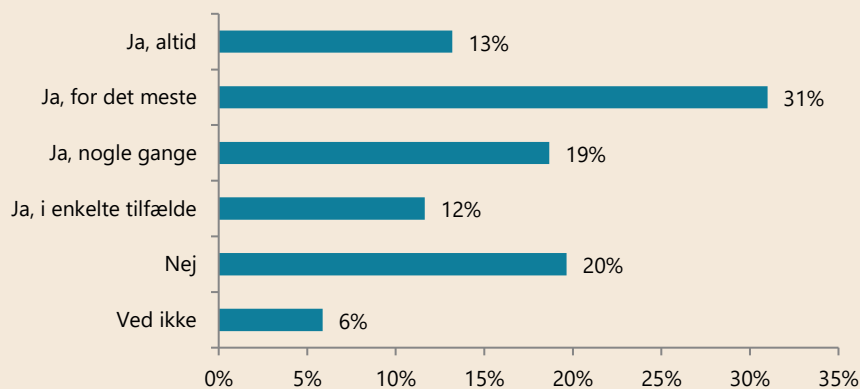
Figur 27. Giver misbrugsproblemer anledning til noget af følgende på din arbejdsplads?

Antal svar: 1.022. Kun de, der svarer, der er borgere med misbrugsproblemer på deres arbejdsplads har haft mulighed for at svare på spørgsmålet.

Mange borgere tilbydes ikke den nødvendige misbrugsbehandlingsbehandling

1 ud af 5 (20 %) af de ansatte på bosteder, døgninstitutioner og i behandlingspsykiatrien vurderer ikke, at borgerne får tilbudt den nødvendige misbrugsbehandling, mens yderligere 31 procent svarer, at de kun får det i enkelte tilfælde eller nogle gange. Modsat svarer 44 procent, at borgerne altid eller i de fleste tilfælde får tilbudt den nødvendige misbrugsbehandling.

Dette fremgår af figur 28 herunder.

Figur 28. Får borgerne tilbudt den nødvendige misbrugsbehandling?

Antal svar: 1.022. Kun de, der svarer, der er borgere med misbrugsproblemer på deres arbejdsplads har haft mulighed for at svare på spørgsmålet.

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden fra 29. april til 10. maj 2021

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen var erhvervsaktive medlemmer af FOA's Social- og Sundhedssektor og Pædagogisk Sektor, som er ansat på bosteder og døgninstitutioner samt i behandlingspsykiatrien.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en elektronisk spørgeskemaundersøgelse udsendt på mail til alle medlemmer inden for målgruppen. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt blev 10.805 medlemmer inviteret til undersøgelsen. Det viste sig, at 334 e-mailadresser var uvirksomme. Det reelle antal inviterede var således 10.471. Heraf gennemførte 2.859 medlemmer undersøgelsen fuldt ud, mens 193 kun angav nogle svar. Den samlede svarprocent for fuldt gennemførte besvarelser var således 27 procent.

947 respondenter viste sig at være uden for målgruppen og blev derfor sorteret fra. Svarene i dette notat bygger således på i alt 1.912 gennemførte besvarelser inden for målgruppen.